



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Septima. Utrum Propositio de futuro contingente sit determinatè vera, vel
falsa?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

IX.

Dices: Conformitas consistit in indivisibili; ergo si actus est conformis, non potest esse difformis, quia tunc jam divideretur in plura. *Ita dist. consequens non potest esse conformis respectu ejusdem objecti concedo, respectu diverforum, nego consequentiam.* Ita; hic actus, quia diversimodè fertur in illa duo objecta disparata propter diversitatem tendendi, potest esse simul conformis uni & difformis alteri, & hoc non involvere aliquid implicatorium, patet inde, quia eadem quantitas ulnaris est æqualis alteri quantitati ulnari, & inæqualis palmo ac decem ulnarum, cum tamen etiam æqualitas consistat in indivisibili, sic ergo unum & idem respectu diverforum potest esse æquale & inæquale, ita eadem propositio respectu diverforum potest esse conformis & difformis.

QUÆSTIO VII.

Utrum Propositio de futuro contingente sit determinatè vera vel falsa?

I.

Hæc quæstio non est absolutè juris Philosophorum, cum involvat præscientiã Dei ad omnes actus causatum liberarum, quã suppositã tanquam infallibili & immutabili videtur periclitari humana libertas, pro quã salvanda & tuenda cum præsentia, & decretis divinis non modò Theologi, sed & Sancti Patres gravissimè defudant, quibus proinde videtur relinquenda hujus difficultatis discussio, attamen quia Aristoteles de hac materia hic egit, & quia propositiones in se etiam Logicè considerari possunt, non erit falcem mittere in messem alienam, si de ea cum communi hic tractavero. Pro quã materia dilucidanda

II.

Contingentia variè sumi potest.

Notandum primò: Contingens variè posse sumi, nam primò accipitur pro eo, quod rarò evenit, ut inventio thesauri ex fossione; secundò pro effectibus possibilibus frequenter fieri solitis, ut hominem actualitè ridere, sed in his acceptionib; non facessit nobis negotium quæstio; tertio sumitur contingens pro eo, quod ex se est indeterminatum ad esse & ad non esse, ad facere & non facere, & de tali contingente triplex formari potest propositio, una de præsentia, quando videlicet enuntiatur hoc determinato tempore prædicatum inesse subiecto; altera est de præterito cujus prædicatum enuntiatur fuisse in subiecto, pro tempore illo quod transit, & has propositiones esse determinatè veras, vel determinatè falsas, dubium esse non potest, & earum contingentia in hoc consistit, quod antequam sint, vel fuerint poterant esse, vel non esse: tertia verò propositio est de futuro contingente, verbi gratiã, Petrus ambulabit, Petrus studebit, cujus propositionis contingentia in hoc consistit, quod possit esse, vel non esse antequam fiat, & etiam dum actu fit non necessariò, sed contingentè fit

III.

Contingentia non habent determinatam veritatem ex suis terminis.

Notandum secundò: Futura contingentia non habere determinatam veritatem ex propriis terminis, quia alioquin non essent contingentia, sed necessaria sicut sunt propositiones æternæ veritatis, quæ tales sunt ex natura suorum terminorum, veritates verò de futuris

contingentibus formate sunt omninò indeterminate & indifferentes, ita ut intellectus divinus virtute suæ essentiæ solum moveatur sub disjunctione ad illas attingendas scilicet hoc fore, vel non fore, ut docet Scotus quodl. 14. determinata autem veritas & scibilitas de existentia actuali, quam enuntiant de suis extremis cum omnibus circumstantiis determinatis, verbi gratiã, finis, temporis, loci, &c. solum eis convenire potest ab aliqua causa extrinseca conjungente, vel disjuncte earum extrema, quæ causa in quantum non necessariò extrema illa conjungit, est præcisa ratio, ut prædictæ veritates contingentè dicantur: hinc

IV. Notandum tertio: Causam à quâ

determinantur propositiones contingentes ad suam determinatam veritatem sub duplici consideratione spectari posse. Primò sic, ut causa à quâ producitur aliquid, ita necessitetur ad ejus productionem, ut non possit non ponere suum effectum, sicut contingit in omnibus causis naturalibus. Secundò ita ut effectus ponatur infallibilitè non tamen necessariò, quin oppositum fieri possit, & tales sunt propositiones contradictoriæ, verbi gratiã, Petrus studebit, Petrus non studebit &c. quarum una erit infallibilitè vera non tamen necessariò. Sed iterum

V. Notandum quarto: Duplicem,

prout huc spectat, posse considerari necessitatem, una vocatur antecedens, & altera vocatur consequens; necessitas antecedens est, quæ oritur ex aliquo tenente se ex parte actus primi respectu actus secundi, qui dicitur necessarius, seu necessitas, quæ oritur ex causa: necessitas consequens est, quæ non oritur ex aliquo præcedente neq; tenente se ex parte actus primi, seu ex parte cause, sed necessitas quæ oritur ex ipso actu secundo, seu ex ipsa actione ipsòve effectu, & hæc necessitas non opponitur cum libertate, quia hæc communis est cuicumq; actui quantumvis libero, quilibet enim actus liber ex suppositione, quòd fit, non potest non esse, & suppositã illius existentia non potest non existere, juxta illud commune dictum: omne quòd est, quando est, necesse est esse; necessitas verò antecedens liberum arbitrium destruit, quia non relinquit principium indifferens ad operandum & non operandum. Circa hanc materiam aliqui Antiqui Philosophi nomine Stoici, inter quos fuit Chrysippus, ut refert Cicero de fato, existimabant omnes effectus esse necessarios & nullos fieri contingentè, hujus quoq; opinionis fuisse videtur Virgilius, ut patet ex Æneidos hoc versu:

Tetiva fata trahunt ne cepta relinquere possis,

& Lucanus qui ait, quò tibi fervor abit, quò fiducia fati. Alii contra contingentiam in rebus creatis asserbant, negabant tamen, quòd Deus sit illorum præcius, seu quòd illa cognosceret & hujus stultitiæ Patronus singularis fuit Marcus Tullius Cicero libro de natura Deorum & plures alii contra quos D. Augustinus Civit. 5. invehitur dicens: ut homines facerent liberos, fecerunt sacrilegos & verè sic, quia ut suam servarent libertatem, negarunt omniscientiam Dei, quòd revera impium est & sacrilegum.

legum. Et huius Opinionis fuisse etiam multi Aristotelem inculpant, non ego tamen, quia quando negavit propositionibus de futuro contingenti determinatam veritatem per hoc tantum voluit, quod non haberent eam ante praesentiam Dei, ut infra dicam, seu quoad nos, aut quod non natura sua & intrinsecè necessariam habeant connexionem praedicati cum subiecto, non verò quod non sint determinatè ab extrinsecò, quatenus nempe ab aeterno visa sunt futura vel non futura. Alii tandem Christianè & pie admittunt contingentiam in rerum futuritione, & Deum ipsum quoque ea praecognoscere & eam praecognitionem tamen non officere contingentiae & libertati humanae, ita omnes Theologi & Philosophi Catholici, qui tamen inter se maximè alteriuntur, quomodo ergo propositiones de futuro contingenti sint verae in qua materia duplex est Sententia prima & maximè communis, tam Scotistarum quam Neotericorum est, quod sint determinatè verae vel falsa, pro qua sententia non est opus citare aliquem Authorem eò, quod integrum agmen congeri posset. Secunda sententia verò est, quod propositiones de futuro contingenti ante praevisionem & praesentiam Dei, seu spectando eas independentèr à divinà cognitione, quod nec sint determinatè verae, nec determinatè falsa, sed tantum quod sint indeterminatè tales, post cognitionem verò divinam, seu dependentèr à praesentia Dei, tunc sunt determinatè verae, vel determinatè falsa. Ita Aureolus, Ambrosius, Catherinus, Aegidius Rom. Joan. Capreolus, Joan. Bassolus, Toletus, Mafius & plures alii, quos citat in margine Baro & sequitur ac praclare defendit eam à censurà contrariae sententiae, quasi esset hoc contra bonos mores, aut determinatione Pontificum demonstrans signanter Sixtum quartum nequaquam eam damnare cum assistentia Spiritus Sancti non sit, ad determinandas difficultates Logicas, qualis est purè sententia ista, quae propositiones in se ipsis praecise considerat, non verò prout subsunt cognitioni & praesentiae Dei, & hanc sententiam utpote subtilem & ingeniosam amplectar etiam, Interim

abusivè dicuntur etiam tempora, cum verè nullum sit propriè nisi praesens, praeteritum autem fuit, futurum erit; ergo si futurum non est, sed erit, non poterit secundum rigorem dici, quod illae sint verae. Quare tales propositiones melius sic exprimuntur, Antichristum futurum, Judam peccaturum, Petrum fleturum, quàm esse futurum, fleturum, peccaturum. Per hanc Conclusionem tamen non intendo, nec possum tollere communem loquendi modum, & universalem receptionem, quae pro eodem significando accipiuntur.

DICO 2. Deum praecognoscit ab aeterno omnia necessaria, & contingentia futura. Haec est, communis omnium Philosophorum, & Theologorum contra aliquos Gentiles Philosophos, Et Probatur ex Sacra Scriptura, nam Ecclesiastici 23. dicitur: *Domino Deo antequam creantur, cognita sunt omnia.* Et Sap. 8. *Signa & monstravit antequam fiant, & eventus futurorum temporum,* & Psal. 139. *Intellexisti cogitationes meas de longe (id est antequam fierent) & omnes vias meas praevidisti;* ergo.

VII.
Deum ab aeterno praecognoscit contingentia.

Probatur etiam ratione. Omnis perfectio non involvens implicantiam, infinitas essentiae divinae sibi identificat, sed cognoscere omnia, necessaria & contingentia, futura est perfectio, sine imperfectione; ergo Deo concedenda est, patet major & minor consequentia ergo est optima.

DICO 3. Propositiones necessariae, habent suam aliquam veritatem, independentèr ad actum divini intellectus. Hanc quoque non reperi ullibi, puto tamen, quod probabiliter sustineri possit, quod sic ostendo, & probò. Secundum probabilem sententiam, essentiae creaturarum, & ipsae creaturae habent, esse aliquid diminutum, ab aeterno antecedentèr, ad actum divini intellectus; ergo etiam habent determinatam aliquam veritatem, probatur consequentia, (antecedens suppono, nunc de quo ex proposito, in Metaphysica.) Quia veritas sequitur necessarò essentiam; ergo si habent creaturae esse, habent etiam veritatem aliquam determinatam, probatur ant. quia veritas est proprietatis entis, sed proprietatis necessarò sequitur; ergo.

VIII.
Propositiones necessariae habent determinatam veritatem.

DICO 4. Propositiones de futuro contingente, secundum se spectatae, secludendo scientiam Dei, non sunt ex objectu suo determinatè verae, nec determinatè falsa. Haec est contra plurimos Scotistas, est tamen ipsius Scoti 1. d. 39. q. un. & Aristotelis 1. Periher. ult. & aliorum, pro secunda sententia citatorum, &

IX.
Scientia Dei scientiam propositiones non sunt determinatè verae.

Probatur Conclusio primò.

Ex his duabus propositionibus, *Antichristus peccabit, Antichristus non peccabit*, prima ex se non est determinatè vera ex suo objecto; ergo nulla propter omnimodam paritatem, de una ac de alia, probatur ant. Nulla veritas potest dari prior illa, quae est de praesenti, sed si veritas de futuro daretur, esset prior illa de praesenti; ergo non datur, probatur ma. si daretur veritas, de peccato Antichristi, prior ipso peccato, seu veritate de existentia eius, tunc eius peccatum, non esset peccatum, sed hoc implicat; ergo. Probatur sequela ma. quia ille actus, non esset

IX.

DICO I. Si Propositiones de futuro contingenti & similes, Antichristum est futurum, Judas est peccaturum, Petrus est fleturum, spectentur in rigore secundum voces simpliciter erunt falsa. Hanc non deprehendi sic propositam. Eam tamen sic probò. Illae propositiones simpliciter dicendae sunt falsa, quae se invicem destruant, sed istae propositiones seipsas destruant; ergo si in rigore spectentur non erunt verae, sed absolute falsa: probatur mi. Illae se destruant quorum aliquid affirmatur & etiam simul negatur, sed in istis propositionibus unum affirmatur & etiam negatur; ergo probatur mi. quia particula *Est* affirmat aliquid de praesenti & particula *futurum* negat illud; ergo unum affirmatur & etiam alterum negatur: probatur mi. quoad secundam partem, quia futurum dicit existentiam in tempore sequente aliquo connotando negationem eius in instanti praesenti; ergo ly *futurum* negat, quod particula *Est* affirmabat & sic in rigore si spectentur voces, propositiones illae erunt falsa. Confirmatur ex D. Augustino, qui ait: Non nisi

F. Amandi Hermann Logica.

liber, sed nullum est peccatum, nisi sit liberum; ergò. Probatur ma. quia antequam Antechristus peccatù poneret esse determinatus ad illud ponendum, sed hoc destruit libertatem; ergò. Probatur ma. actus est determinatus ad essendum; ergò causa est determinata, ad eum ponendum, quia sicut actus non est à se, sed à causa; ita non potest esse determinatus, nisi sit etiam determinata causa ad eum ponendum.

x.

Dices: Antichristum liberè peccaturum & non necessariò, quia non necessitabitur necessitate antecedente, sed subsequente, quæ nullo modo destruit libertatem. Sed Contra tunc non dicitur, tolli libertas per determinationem aliquam, quando hæc per ipsum agentem posita est, sed hic non esset posita determinatio per agentem; ergò. Probatur mi. quia Antichristus non potest se determinare nisi in actu secundo, sive per actum secundum & aliquam actionem; ergò determinatio, quæ præcedit actionem non est ab ipso Antichristo, probatur ant. quia non potest exercere libertatem nisi sic, nam actus primus ipsius potentia, non est liber in essendo, sed in agendo tantum, sed hæc determinatio quoad futurum, præcedit actum secundum, quia futurum præcedit existentiam, adeoq; determinatio ad futurum, præcedit determinationem ad existentiam.

xI.

Probatur Conclusio secundò.

Secundùm Scotum & Scotistas, communitèr in electione positiva Salvandorum & reprobatione negativà damnandorum dantur plura instantia, ita quòd fortè in electione antecedant quinq; , vel sex instantia, sed Propositio quæ dicit, Petrus salvabitur in tertio, quarto, & quinto instante, nec est determinatè vera, nec determinatè falsa; ergò propositio de futuro contingenti, si secundum se consideretur, conclusà scientià Dei, nec est determinatè vera, nec determinatè falsa, probatur mi. non est determinatè falsa, quia Sanctus Petrus consecutus est gloriam, nec etiam est determinatè vera, quia non potest illa gloria, acquiri nisi Deo volente, nam cum consistat in visione & fruitione, quæ haberi non potest nisi concurrente & præbente se objecto, quod vocatur speculum voluntarium, quia se manifestat cui vult & in quantum, ac quando vult; ergò non poterit esse determinatè vera, quia tunc nulla adhuc concipitur causa, quæ eam sic determinaret & consequenter, ex his duabus propositionibus contradictoriis, Petrus consequetur gloriam, Petrus non consequetur gloriam antecedenter, ad Dei scientiam nulla erit determinatè vera.

xII.

Probatur Conclusio tertio.

Antequam decrevit Deus quòd velit creare mundum, non fuit determinatè vera, nec determinatè falsa; ergò propositiones de futuro contingente, præscindendo à decreto libero Dei ejusq; præscientià, non sunt determinatè vera, nec determinatè falsa. Probatur ant. non fuit determinatè falsa, quia alioquin non esset productus, nec fuit determinatè vera, quod sic probò: Nulla creatura potest de non esse transire ad esse determinatum, sine volun-

tate entis increati, quia alioquin transiret à se, quod implicat, quia sic haberet illud necessariò, ita quòd illud amittere non posset, idque independentèr ab omni alio; ergò ante illud decretum non erit determinatè vera, si non determinatè vera, nec determinatè falsa; ergò Confirmatur Ratio & pono Casum, quòd Deus nondum sit determinatus ad producendum alium mundum, tunc sic ex istis duabus propositionibus, *Alium mundum erit, alium mundum non erit*, nulla earum est determinatè vera, nec determinatè falsa; Non falsa, quod sic probò: veritas sequitur esse rei & falsitas non esse, sed mundus alius non habet determinatum non esse; ergò nec determinatam falsitatem, probatur mi. quia non potest aliquid habere, determinatum non esse, nisi aliqua causa externa circa eam jam sic determinasset, sed nulla causa sic circa alium mundum determinavit, quia suppono, quòd nihil Deus circa ejus existentiam disposuerit, nec etiam illud non esse potest habere à se, quia ex se est indifferens ad esse, & ad non esse; ergò non determinatè erit falsa, & consequenter altera, nec determinatè vera. Sed

Arguitur In Contra, ex his duabus

propositionibus: *Antichristus erit, Antichristus non erit*, una aut est falsa, aut est vera, si prima vera; ergò falsa secunda; si verò prima falsa, ergò vera secunda, quia est contradictoria ejus. Probatur ant. primum, quia illæ duæ propositiones non possunt esse simul veræ, & simul falsæ; ergò vel erit falsa, vel erit vera, quia inter contradictoria non datur medium, de quolibet enim est verum dicere, quòd sic vel non sit, nec potest dici, quòd nec esse possit, nec esse non possit, quia contradictoria propositiones nequeunt esse simul veræ, vel simul falsæ; ergò. Et hoc est præcipuum argumentum pro Contrarià sententià, ad quòd respondeo distinguendo primum ant. una aut est vera, aut est falsa determinatè, nego ant. indeterminatè concedo ant. ad cujus probationis ant. concessio nego consequentiam. Itaq; licet verum sit, ad contradictoria non dari medium, sufficit tamen ad ea salvanda una, vel altera veritas scilicet vel determinata vel indeterminata, quia quòd etiam indeterminatè inest in re verè de ipsa prædicatur, quod inde vel maximè patet, quòd multæ dantur propositiones, quæ aliter salvari non possunt, quia non faciunt alium sensum, ut sunt illæ: Aliquis oculus est necessarius ad videndum, aliquis equus necessarius ad equitandum, &c. quæ non habent determinatam veritatem de hoc oculo, & de illo oculo, sed vel de hoc vel de illo aut de isto, cum disjunctione, ita ut neuter sit determinatè necessarius.

Instatur. Si propositio illa *Antichristus erit*, non est determinatè vera vel falsa, sed tantum indeterminatè, sequeretur quòd propositio negativa ista, *Antichristus non erit*, non contradiceret ei, sed hoc est manifestè falsum; ergò. Probatur sequela, quia una non negaret, quod altera affirmat, sed potius utraque idem dicunt scilicet rem esse suspensam inter esse & non esse, & differunt tantum penes modum, incipiendi contradictionem ab uno extremo

tremo potius, quam ab alio, quia idem est dicere, Antichristus erit, Antichristus non erit, ac Antichristus non erit, Antichristus erit. R. negando sequelam ma. cum sua probatione, quia licet non sint determinate verae vel falsae, per hoc tamen non deducitur, quod idem dicant, quia revera affirmativa tantummodo affirmat, & negativa tantummodo negat idem; determinate hoc significat, aliud tamen postmodum est determinate significare aliud esse determinate veram, idem enim oritur, quod non sit determinate vera, quia nimis determinate illud affirmatur.

Urgetur. Si propositiones illae contradictoriae significant determinate; ergo esse aut non esse rei erit determinatum, & non tantum indeterminatum. R. 1. Negando sequelam, quia lex contradictoriarum non est, ut una sit vera & altera falsa, sed quod si una est vera, altera debeat esse falsa. R. 2. negando sequelam & suppositum, videlicet illas duas propositiones non esse proprie contradictorias, quod explicio ex Barone, & cum eo exhibendo alias propositiones similes, quia istae, Petrus est determinatus ad esse, Petrus est determinatus ad non esse, non sunt contradictoriae, quia Petrus intelligi potest in statu medio, scilicet ut neque sit determinatus ad hoc neque determinatus ad illud, sed illae superiores eodem modo se habent; ergo, unde non esse accipitur, magis infinitanter quam negativè, quia nimirum est terminus positivae determinationis, seu actionis causae efficientis; ut autem sint perfecte contradictoriae sic ordinari debent, Petrus est determinatus ad esse, Petrus non est determinatus ad esse, & eodem modo non contradicunt sibi, Antichristus determinate erit, Antichristus determinate non erit, sed per hanc, Antichristus non determinate erit, ex quibus patet, quod licet sint verae vel falsae, non tamen quod determinate sint verae vel falsae. Quae omnia si bene praenotata fuerint, valebunt ad multas alias difficultates dissolvendas, quae contra conclusionem obijci possunt. Hinc

Dico 5. Propositiones de futuro contingente praesupposita scientia Dei, determinate sunt verae vel falsae. Haec est communis in Scholis & maxime consona ad fidem, & decreta Pontificum, nec contradicit priori, quia illa loquebatur de propositionibus de futuro contingente praescindendo a scientia & decreto divino.

Et Probatur Conclusio: Illa propositio est determinate vera, quae est determinate conformis objecto & illa est determinate falsa, quae est disformis objecto, sed altera pars contradictionis est determinate conformis objecto, & altera disformis; ergo una determinate vera, & altera determinate falsa: major est certa. Probatur mi. Illa propositio est conformis objecto, quae significat ita rem se habere sicuti in se est, illa vero disformis, quae significat aliter quam est; ergo illa propositio est conformis objecto, quae significat fore sicut erit objectum in se (supponemus modò rem futuram) & illa disformis, quae significat aliter, tunc sic subsumo, sed propositio affirmativa significat rem futuram sicuti erit in se, & ne-

gativa negat; ergo illa determinate erit vera, & altera falsa.

Dices: Neutram harum propositionum esse determinate veram vel falsam, sed utramque esse indeterminate vel veram vel falsam. Contra haec propositio Petro peccante hodie prolata, *Petrus peccat* est determinate vera; ergo heri prolata ista propositio *Petrus peccabit*, erat determinate vera ant. nemo negabit. Probatur consequentia, nam juxta communem regulam implicat propositionem de inesse esse veram, quin propositio de praeterito, vel futuro sit vera, verbi gratia, implicat hanc esse veram, *Petrus loquitur*, esse veram, quin fuerit aliquando verum, *Petrus loquitur*, & sic aliquando verum, *Petrus est locutus*. Confirmatur haec propositio jam determinate vera est, *Christus natus est*; ergo haec fuit aliquando vera, Christus natus est; probatur consequentia, quia idem illa est vera, quia haec aliquando fuit vera Christus nasceretur.

XV.

Probatur Conclusio secundò.

Propositiones fidei de futuro contingenti sunt, determinate verae; ergo & aliae à paritate. Probatur ant. haec sunt determinate verae, Antichristus nasceretur, dies Judicii erit, quia si non essent determinate verae, nemo teneretur illis credere determinate, quia non teneor nisi determinato vero credere. Imo ex opposita sententia sequeretur, quod possem sine jactura fidei, tam bene propositioni huic assentiri, Resurrectio non erit, vel dies judicii, quam huic, dies judicii & resurrectio erit, quia sicut in hac dies judicii erit, secundum Adversarios non est determinata veritas, ita nec in illa dies judicii non erit, est determinata falsitas; ergo sicut assentiendo huic non magis assentior vero quam falso, quia non magis in ea est determinata veritas quam falsitas, ita assentiendo illi non magis assentior falso quam vero, cum in ea non magis sit determinate falsitas, vel veritas, sed haec sunt inconvenientissima; ergo & illa ex quibus ista sequuntur. Confirmatur: Ex opposito sequeretur nullam esse contradictionem praesupposita scientia Dei inter has propositiones contradictorias: *Petrus peccabit*, & *Petrus non peccabit*, sed hoc est falsum; ergo probatur ma. Quia ibi est contradictio, quando una propositio aliquid unum affirmat, & altera id ipsum totaliter negat, sed si propositiones illae tantum indeterminate significant peccatum Petri, hoc non fieret, ut quod una asseruerat altera negaret; ergo ibi nulla esset contradictio. Probatur ex Aristotele hic cap. 6. Probatur etiam minor, quia propositio haec: *Petrus non peccabit*, significat, Petrum ita non peccare, ut sit indifferens ad oppositum, & contra ista: *Petrus peccabit*, significat ita Petrum peccare posse, ut alteram quoque partem complecti posset, sed in tali significatione illarum propositionum nulla reperitur contradictio, ergo.

XVI.

Probatur Conclusio tertio.

Omnis propositio de materia contingenti est determinate vera vel falsa, juxta omnes & etiam ipsos Adversarios, sed propositio reflexiva affirmans veritatem de propositione de futuro

XVII.

turo contingente est propositio de presenti, verbi gratia hæc: Petrus cras peccabit, est propositio vera; ergo hæc est determinatè vera, vel falsa, sed non potest esse talis, nisi etiam hæc, Petrus cras peccabit sit determinatè vera vel falsa, ergo. Confirmatur Conclusio: Quidquid erit, determinatè erit, quia nihil potest existere indeterminatè & vagè, nam quidquid existit, procedit à causis, causæ autem nihil indeterminatum & vagum possunt producere, sed qui dicit aliquid futurum, in illo eo modo fertur quo aliquando erit, sed res erit determinatè; ergo etiam illud determinatè verum affirmatur, & consequenter alterum determinatè erit etiam falsum. Sed

xviii.

Probatur Conclusio quartò.

Deus ab æterno habuit perfectam ac determinatam cognitionem horum objectorum futurorum, ut est de fide, ille etiam Prophetis revelat, verbi gratia, cognitio peccati AntiChristi, ut sit vera vel falsa, ex suppositione objecti; sed ab æterno fuit vera, & determinatè vera, quia cognitio, quæ non est determinatè vera, sed suspensa, ut vel vera sit vel falsa, sed hæc assertio de scientiâ Dei est omninò impossibile; ergo in universum verum est dicere, omnem propositionem de contingente futuram esse determinatè veram, vel esse determinatè falsam. Reliquæ propositiones pro hac Conclusionem posunt esse objectio & instantiæ factæ contra præcedentem Conclusionem. Contra hanc autem

xix.

Quod Deus ab æterno futurum videt, est infallibiliter futurum non tamen necessarium.

Arguitur. Et est principalissimum Argumentum Philosophorum Gentilium & Hæreticorum nonnullorum. Si propositio de futuro contingenti esset determinatè vera, verbi gratia, *AntiChristus peccabit*, esset ab æterno vera, sed illud quod est ab æterno verum, est necessarium verum; ergo si illa propositio AntiChristus peccabit est determinatè vera, est necessarium vera, & sic tollitur omnis contingentiæ à rebus creatis. Probatur mi. quia Authores communiter propositionem ab æterno veram vocant necessariam; ergo si propositio est ab æterno vera est necessarium vera. R. Concessa ma. negando mi. ad cuius probationis ant. R. dist. illud Authores communiter propositionem ab æterno vocant necessariam eam inter cuius subiectum & prædicatum est habitudo essentialis, nego ant. & distingo similiter consequens & nego consequentiam. Itaq; hoc est discrimen inter propositiones necessaria, & contingentes, quòd illæ ab æterno habeant connexionem indissolubilem extremorum antecedenter ad omnem actum voluntatis, hæc autem non habent talem necessariam connexionem, nisi subsequuntur ad actum divinæ voluntatis, adeoq; non sunt sic necessaria. R. 2. distinguendo mi. Esset necessarium verum, id est, infallibiliter concedo mi. id nullo modo liberè, nego mi. & consequentiam utramque, quia non per quamcunq; determinationem tollitur contingentiæ in rebus creatis, sed tantum per illam, quæ est per verbum de presenti expressa, non verò per eam,

quæ exprimitur per verbum de futuro. R. 3. disting. mi. illud quod est ab æterno verum, est necessarium verum in sensu composito, concedo mi. in sensu diviso, nego mi. vel sic est necessarium verum, necessitate antecedente, nego mi. necessitate consequente, concedo mi. & nego utramq; consequentiam. Sed

Instatur. Si peccatum AntiChristi est infallibiliter, in sensu composito & necessitate consequente futurum, Deus videt ipsum esse infallibiliter futurum, sed quod Deus videt infallibiliter futurum, non est absolutè necessitate futurum; ergo nulla solutio. Probatur mi. quia alioquin scientia Dei falleretur. R. concessa ma. negando mi. quia idè Deus vidit illud infallibiliter esse futurum, quia AntiChristus infallibiliter determinabit se ad peccandum pro eo instanti, pro quo poterat se non determinare, adeoq; non absolutè necessitate peccabit, sed liberè, ad probationem mi. nego ant. & consequentiam.

Urgetur. Si AntiChristus non obstante præscientiâ Dei potest non peccare; ergo sequetur ad minus, quod Deus in sua scientia possit falli. R. negando consequentiam. Quia licet AntiChristus posset non peccare, aut se ad peccatum non determinare, imò licet actu se nunc determinaret ad non peccandum, adhuc Deus in sua scientia non falleretur, dum videret ipsum ab æterno infallibiliter peccaturum, quia Deus non videt ipsum peccaturum, nisi conformiter ad suam libertatem, nimirum quia posset peccare, vel non peccare pro isto tempore, pro quo infallibiliter peccat, nam per eandem scientiam videt AntiChristum peccaturum, quando reverè peccaturus est, per quam videret ipsum non peccaturum, si non esset peccaturus absq; ulla profus in scientia sua mutatione.

Replicatur. Si Deus videret AntiChristum infallibiliter actu peccantem pro instanti, pro quo potest non peccare, falleretur; ergo si videt ipsum peccaturum pro instanti, pro quo potest non peccare, potest falli: ant. patet: probatur consequentia, quia quando aliquid in actu necessarium sequitur ad aliud in actu, tunc etiam à potentia illius, necessarium sequitur ad potentiam illius, verbi gratia, si necessarium sequitur: Petrus currit; ergo movetur, necessarium etiam sequitur: Petrus curret; ergo movebitur, seu Petrus potest currere; ergo potest moveri; ergo si tunc falleretur scientia Dei, ut antecedens habet sequetur etiam, quòd posset falli scientia Dei. R. concessio ant. negando consequentiam, cuius prob. ant. dist. si in potentia ponantur omnia, quæ ponuntur in actu, concedo ant. si minus, nego ant. & consequentiam. Itaq; in proposito, quando dicitur: Si Deus actu videret AntiChristum peccantem pro instanti, pro quo peccat ponitur actualis, si multas inter scientiam Dei ejusq; tendentiam in peccatum & negationem ejusdem peccati, quando verò dicitur; ergo si videt ipsum peccaturum pro instanti, pro quo potest non peccare, non ponitur simultas actualis possibilitatis inter scientiam ad peccatum possibile, vel futurum & negationem ejusdem peccati possibilem

bilem vel futuram, quando ergo Deus peccatum futurum esse, alia est tendentia in scientia ab ea, quæ esset si videret ipsum peccatum non esse futurum & sic non fallitur, quia semper videt ipsum taliter qualiter est in se.

XX. **Dices:** Ideo nos dicimur fallibiles, quia scientia nostra ita tendit in res, ut possit non tendere; ergo si scientia Dei posset non tendere posset falli. *R.* negando ant. sed ideo dicimur fallibiles, quia nostra scientia potest nobis rem præsentare aliter quam est in se, nam aliquando cognoscimus res esse, quæ reverà non sunt & res non esse, quæ reverà sunt.

XXI. **Arguitur 2.** AntiChristus ab æterno non est magis determinatus ad esse, quàm ad non esse; ergo non est magis determinatè verum quòd sit, quàm quòd non sit futurus. *Ant.* probatur, quia alioquin ab æterno esset extra suas causas. *R.* 1. dist. ant. non est magis determinatus ad esse simpliciter, quàm ad non esse simpliciter transeat: non est magis determinatus ad esse secundum quid, seu ad esse futurum, quàm ad non esse futurum; nego ant. quia ab æterno est determinatus ad esse futurum. *R.* 2. negando ant. absolutè, quia ab æterno est determinatus ad esse simpliciter, sed non pro æterno, sed pro tempore futuro.

Instatur. Saltem AntiChristi peccatum non est determinatè futurum ab æterno; ergo non est verum, quòd determinatè peccabit. *Probat* ant. quia non posset determinari ab æterno, nisi à Deo, quia cum ipse non sit ab æterno extra suas causas, non potest seipsum determinare ad peccatum ab æterno. *R.* negando ant. cum suæ probationis ant. quia ideo AntiChristi peccatum est ab æterno futurum, quia ipse in tempore determinatè peccabit & non quia Deus ad peccandum ipsum determinabit, Deus enim non potest quemquam ad peccandum determinare, unde ideo Deus videtur illam propositionem ab æterno determinatè veram, quia AntiChristus in tempore determinabit se ad peccandum.

Urgetur. Si verum est ab æterno, quòd AntiChristus determinatè peccabit, idem dic de aliis, qui sic prævidentur peccaturi, frustra essent exhortationes, consilia, imò injustè imponerentur pœnæ, damnatio &c. sed hoc est durum, ergo. *Probat*ur sequela, quia peccatum ipsum necessariò eveniet saltem in sensu composito; ergo frustra essent exhortationes & consilia, ut peccatum istud vel aliud caveat, cum certum sit ipsum peccatum futurum & ponendum ab ipso. *R.* 1. Negando sequelam, quia licet istæ exhortationes simpliciter, & in se sint frustraneæ, non tamen in ordine ad nos, qui ignoramus, an peccatum talis hominis sit determinatè futurum nec ne. *R.* 2. dist. sequelam istæ exhortationes frustraneæ sunt ei, cuius peccatum est infallibilitè futurum, concedo:



sequelam: aliis nego sequelam, imò & ipsi non sunt absolutè frustraneæ, quia licet sit determinatè peccaturus, potest tamen absolutè non peccare & sic absolutè non essent frustraneæ.

Arguitur 3. Si Propositio de futuro contingenti est determinatè vera, debet ejus objectum esse determinatè futurum, sed hoc non potest sic determinatè esse futurum, ergo. *Probat*ur mi. quia non potest assignari à quo habeat esse futurum determinatè, dum etiam, quia si Deus videret illud objectum futurum, ejus oppositum non posset fieri, aliàs ut supra dixi, scientia Dei posset falli. *R.* negando mi. ad cujus probationem dico pro nunc (plura in Theologia traduntur de hac difficultate) Illud à quo res habet esse futurum, vel esse causam primam se sola, vel causam primam cum causâ secunda simul, nec refert, quòd causa secunda non existat actu pro omni tempore, pro quo verum est dicere, quòd illud sit futurum, sed sufficit, quòd tunc existet, quando ponetur illa res in esse actualis existentiae, ad secundam probationem ejusdem mi. *R.* dist. ant. Ejus oppositum non posset fieri simpliciter, nego ant. secundum quid & ex hypothesi futurationis suæ, ac scientiæ Dei de illa futuratione, concedo ant. nec & exinde sequitur, quòd scientia Dei falleretur, aut falli posset.

Instatur. Ex suppositione & hypothesi, quòd videat Deus Petrum scripturum, verbi gratiâ, vel sessurum pro instanti *A* absurdum esset, quòd non federet pro illo instanti; ergo non est absolutè possibile, quòd non scribat, aut fedeat pro illo instanti, probatur consequentia, quia ex possibili possibile inesse non sequitur aliquid absurdi. *R.* negando consequentiam & distinguendo ejus prob. Ex possibili posito inesse, non sequitur aliquid absurdum absolutè & simpliciter, concedo ex hypothesi & secundum quid, nego.

Urgetur. Ergo saltem ex hypothesi, quòd videat Deus Petrum sessurum vel scripturum pro instanti *A*, non potest non federe, vel non scribere, quamvis simpliciter posset non scribere, vel non federe. *R.* concedendo sequelam, nec in hoc videtur aliqua absurditas, ut in Theologia patebit, quare super sedeo plura congerere argumenta, quia quasi omnia in idem coincidunt & facilè solvi possunt, tum ex dictis, tum si benè notetur necessitas antecedens & consequens sensus compositus & divisus, tum illud quòd dicit D. Hieronymus in 26. Jerem. Non ex eo quòd Deus scivit futurum aliquid, ideoquò futurum est, sed quia futurum est, Deus novit quasi præsciis futurorum. Et hæc sufficiant pro explicatione Operis de Perihermenias.

